

Tillermyra barnehager – Romemyra barnehage

og

Trondheim eiendom

N-

Vår saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Bente Høier	18 /26011/614/A10/&58/ oppgis ved alle henv.		11.10.2018

Romemyra barnehage - rapport fra tilsyn 05.10.18 jf forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 05.10.2018 tilsyn ved Romemyra barnehage. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Temaet for tilsynet har vært barnehagens risikovurderinger og rutiner for å ivareta barns sikkerhet. Barnehagen risikovurderer turer muntlig, men risikovurderingene er ikke skriftliggjort. Det kan heller ikke dokumenteres en systematisk tilnærming til risikovurderinger. Under befaringen ble det påpekt manglende sikring mot skålding ved tappepunkt tilgjengelig for barn og dårlig falldempende effekt på underlag ved høye lekeapparater på utelekeplassen.

Det ble funnet 3 avvik i forbindelse med tilsynet.

- Avvik 1: Romemyra barnehage kan ikke dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns miljø og sikkerhet.**
- Avvik 2: Romemyra barnehage mangler en skriftlig rutine for avvikshåndtering.**
- Avvik 3: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler både innen- og utendørs ved Romemyra barnehage.**

Frist for uttalelse til varsel om pålegg

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vil gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette **innen 01. 11.2018**. Etter denne datoen vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik og innsending av dokumentasjon vil bli satt til 15.01.2019.

2. Beskrivelse av Romemyra barnehage

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Romemyra barnehage er en del av Tillermymra barnehager. Barnehagen hadde ved tilsynet fire avdelinger.

Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på internkontrollrutiner for å ivareta barns sikkerhet, avvikshåndtering (jf §4) samt dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14). Det ble foretatt en gjennomgang av dokumentasjon med ledelsen, intervju av to ansatte, samt befarings av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

Årshjul for miljørettet helsevern i Tillermymra barnehager

Tillermymra barnehager: Sikkerhet, helsemessig beredskap og førstehjelp (§§ 12,14 og 15)

Internkontrollsystem ved Tillermymra barnehager, til plandag 18.august 2018

Deltakere ved tilsynet

Kristin Høe, enhetsleder Tillermymra barnehager

Svanhild Furuholt, avdelingsleder

Trine Sprauten, fagarbeider

Merete Hepsø, ped.leder

Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten

Bente Høier, overingeniør Miljøenheten

3.1 Risikovurderinger

Avvik 1: Romemyra barnehage kan ikke dokumentere risikovurderinger av forhold som har betydning for barns miljø og sikkerhet.

Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger av situasjoner og aktiviteter som kan utgjøre fare for barnas sikkerhet. Dette innebærer en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risikoen.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Ledelsen opplyste ved tilsynet at det ikke er gjennomført skriftlige risikovurderinger ved barnehagen. Før tur foretas en muntlig gjennomgang av turmål og bemanning, men det brukes ikke noe mal (for eksempel DagROS) eller foretas noe dokumentasjon av dette ut over at det noteres i egen bok hvor de drar.

Det ble ved tilsynet opplyst at de har hatt spesielt fokus på daglig kontroll av utelekeområdet og sikring av vanddammer og fjerning av sopp innenfor gjerdet. Tilsynet viste at avdelingene har ulik kontroll av turmål; noen følger samme rutine som innenfor gjerdet mens andre ikke gjør det.

Vurdering

Barnehagen kunne ved tilsynet ikke fremlegge skriftlige risikovurderinger i samsvar med forventninger i veileder til forskriften.

Vi vurderer at sikkerheten i stor grad er ivaretatt ved barnehagen, men at barnehagen ikke kan dokumentere hvilke risikosituasjoner som er vurdert og i hvilken grad sannsynlighetsreducerende tiltak vises i rutinene. Veileder til forskriften, Miljø og helse i barnehagen, sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omhandles i forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). Disse risikovurderingene skal være skriftlig. Dette henger sammen med

det formålsparagrafen sier om systematisk forebygging av sykdom og skade, ikke bare rutiner for håndtering av slike hendelser når de først oppstår.

Dette tilsynet omhandler risikovurderinger og rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet. Barnehagen må gjennomføre en kartlegging av relevante farer og uønskede hendelser med tanke på barns sikkerhet, og vurdere risikoen for det dere kommer fram til. Basert på risikovurderingen og identifiseringen av ulike risikoforhold skal barnehagens rutiner vurderes og eventuelt revideres, slik at dere reduserer sannsynligheten for at farene oppstår. Videre skal dere vurdere tiltak og beredskapsplaner for å redusere konsekvensen hvis uhellet først er ute. Vi viser til Miljøenhetens faktaark nr. 71 om risikovurdering i barnehager og skoler.

Miljøenheten påpeker at det ikke er meningen dere skal risikovurdere enhver hendelse på et hvert sted, men holde fokuset på de relevante farene som medfører høyest risiko i den daglige driften. Har man gjort et systematisk og godt arbeid med risikovurderingen, vil den også kunne overføres til en rekke andre aktiviteter som ikke direkte er blitt risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret.

Vi mener at følgende situasjoner/aktiviteter er aktuelle å risikovurdere:

Aktiviteter på barnehagens område:

- Matlaging
- Spikking
- Klatring
- Utelek innenfor gjerdet
- Hente/bringe-situasjonen
- Dyrehold/ besøk av dyr
- Bål inne på barnehagen, eller bruk av peis, lavvo

Turer utenfor barnehagen:

- Ulike faste turmål
- Bruk av buss
- Gåturer langs trafikkert veg eller andre forhold som kan medføre risiko)
- Barn forsvinner
- Klatring i trær eller skrenter/berg
- Opphold ved vann/ bading/i båt/ på kai eller brygge, fising
- Aking, skøyting, skihopp
- Spikking, bruk av annet verktøy
- Matlaging/ bålrensning

Listen er ikke uttømmende, og det kan være forhold ved Romemyra barnehage som er spesielle for deres barnehagedrift og som gir andre risikopunkter.

3.2. Internkontroll og avviksbehandling

Avvik 2: Romemyra barnehager mangler en skriftlig rutine for avvikshåndtering.

Barnehagen må utarbeide en prosedyre som beskriver hvordan alle typer avvik og mangler skal meldes, dokumenteres og håndteres.

Avviket er gitt med hjemmel i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4, internkontroll.*

Observasjoner:

Barnehagens internkontroll består av felles rutiner i Kvaliteket og noen presiseringer som gjelder Tillermyra barnehager. Rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet er samlet i et dokument der både egne rutiner og henvisninger til Kvaliteket finnes. Dette dokumentet oppfordrer ansatte til å gå igjennom to ganger hvert år, og ledelsen informerer spesielt om eventuelle endringer.

Det ble ved tilsynet fremlagt årshjul der det systematiske arbeidet vises og dokumenteres. Tilsynet viste at enkelte av punktene på årshjulet ikke gjennomføres som beskrevet. Dette gjelder for eksempel gjennomgang av meldte avvik to ganger årlig. Ledelsen opplyste ved tilsynet at avvik følges opp fortløpende.

Tilsynet viser at skriftlige rutiner (for eksempel kontroll av turplass før barna kan leke der) praktiseres ulikt mellom avdelinger.

Avvikshåndtering:

Avvik skal meldes i TQM, men i praksis meldes det meste muntlig, per e-post eller i vaktmesterbok. Ledelsen opplyste ved tilsynet at få avvik meldes i TQM, men at vaktmesterbok brukes ofte. Siden vaktmester er på barnehagen hver 14.dag meldes hastesaker på telefon. Dette dokumenteres ikke, med mindre vaktmester selv fører logg. Mye av kommunikasjonen med Trondheim eiendom skjer på e-post mellom styrer og prosjektleder. Avdelingsleder får kopi av korrespondansen.

Det mangler en rutinebeskrivelse som beskriver hvordan avviksbehandlingen håndteres ved Romemyra barnehage.

I årshjulet står det beskrevet halvårlig gjennomgang av meldte avvik. Ifølge ledelsen gjennomføres ikke dette, men avvik følges opp fortløpende.

Vurdering:

Tilsynet viser at selv om avvik ikke dokumenteres i tilstrekkelig grad, så følges avdekkede feil og mangler opp i det daglige. Dokumentasjonen av avvik er mangelfull og personavhengig, siden informasjon både går på telefon og som e-post mellom styrer og Trondheim eiendom.

Det må etableres en rutine med beskrivelse av hva som menes med avvik og hvordan alle typer avvik (inklusive skader) skal avdekkes, meldes, dokumenteres og behandles. Vi anbefaler at mest mulig avvik og forbedringsmeldinger kanaliseres til ett sted slik at det er lettere å holde oversikt. Ledelsen bør klargjøre hva som menes med avvik og at andre forhold kan meldes som forbedringsmeldinger i kommunens avvikssystem. Avvik og forbedringsmeldinger bør være utgangspunkt når man vurderer om rutiner skal endres.

Regelverket tilsier at det skal etableres et internkontrollsystem ved enheten, jf § 4 i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* Barnehagens ledelse har ansvar for at det etablerte internkontrollsystemet følges opp og dokumenteres i tilstrekkelig grad. Miljøenheten viser til bestemmelsene i internkontrollforskriften som stiller krav om skriftlig avvikshåndtering, jf § 5.7 i internkontrollforskriften.

3.3 Sikkerhet

Avvik 3: Befaringen påpekte sikkerhetsmangler både innen- og utendørs ved Romemyra barnehage.

Det må gjennomføres en kontroll utendørs og innendørs der sikkerhetspunkter kontrolleres, og det iverksettes tiltak for å redusere risiko for barneulykker.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 14

Observasjon

Ved befarings av barnehagen observerte vi noen punkter både innendørs og utendørs som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko for barna.

Dette var manglende skåldesperre på stellebenk, ledninger som henger ned i løkker på lekerom og dårlig falldempende effekt på fallsand ved høye lekeapparater ute.

Barnehagens ledelse er ikke kjent med når det sist ble foretatt lekeplasskontroll og kjenner heller ikke til resultatet av denne.

Trondheim eiendom har etter tilsynet opplyst at det ikke er gjennomført hovedettersyn av lekeplassutstyr ved Romemyra i 2018. Dette skal gjøres i oktober. Trondheim eiendom har oversendt kopi av kontroll av lekeplassen i 19.06.18 gjennomført av driftsoperatør og verneombud ved barnehagen. Her er det avmerket at C-feil fra siste hovedettersyn (i 2017) ikke er rettet, og at sikkerhetssanden er frest opp.

Vurdering

Manglende skåldesperre på stellebenk utgjør en risiko for skålding av barn som stelles. Hengende ledninger på lekerom kan utgjøre en risiko for kvelning. Dårlig falldemping ved høye lekeapparater ute kan gi alvorlige skader ved fall og kan være i strid med forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Ledelsen bør be om å få kopi av lekeplasskontrollen hvert år, slik at de kan vurdere avbøtende tiltak fram til B- og C-feil rettes.

Dokumentasjon fremlagt av Trondheim eiendom etter tilsynet viser at sikkerhetssanden var frest opp i juni, men vårt tilsyn i oktober viser at sanden nå er hardpakket. Dette kan tyde på at kornfordelingen er endret med en større andel finstoff, noe som gjør at sanden lett pakkes tettere og gir dårligere falldempende effekt. Det bør derfor vurderes om sanden skal freses opp flere ganger per år, byttes ut, eventuelt byttes ut med gummiunderlag.

Forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap sier at barnehager skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges, og slik at eventuelle uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Forholdene vi observerte på befaringsen utgjør potensielle farer for barna. For flere av punktene vil enkle tiltak kunne redusere risikoen for at det oppstår skader. Det er viktig at barnehagen benytter risikovurderinger aktivt ved en gjennomgang av ute- og inneområdet, samt ved etablering av kontrollrutiner.

3.4 Beredskap

Observasjon

Romemyra barnehage har tatt i bruk den generelle beredskapsplanen for kommunale barnehager i Trondheim kommune, og ser ikke behov for egne supplerende rutiner. Barnehagen har førstehjelpskurs for ansatte hvert 2.år. Det gjennomføres brannøvelser/evakueringsøvelser, men ikke noen øving av andre typer beredskapssituasjoner.

Vurdering

Vi anbefaler at evakueringsøvelser legges til tidspunkt på dagen når det antas å medføre mest utfordringer. Dette for å vurdere om etablerte rutiner fungerer i verst tenkelig situasjon. Vi anbefaler også at man øver på andre typer beredskapssituasjoner. Dette er øvelser som kan gjennomføres uten at barna deltar.

3.5. Andre forhold diskutert ved tilsynet - inneklima

Observasjon

Ledelsen opplyste ved tilsynet at de har meldt problemer med dårlig inneklima til Trondheim eiendom. Trondheim eiendom opplyser til Miljøenheten etter tilsynet at det er avdekket ubalanse i anlegget og at enkelte avdelinger har for lite luftmengder. Det har også vært klager på for høy temperatur, og der har Trondheim eiendom foretatt utbedringer. Trondheim eiendom vil foreta måling av luftmengder, støy og CO₂ når tiltak er gjennomført på ventilasjonsanlegget.

Vurdering

Miljøenheten ber om å holdes orientert om tiltak og målinger etter tiltak.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Varsel om pålegg

Vi opplyser om at miljøsjefen kan gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Varselet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Bente Høier
sjefsingeniør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Kommunalsjef Hilde Skybakmoen
Postmottak Fagenhet OU